

СТАНОВИЩЕ

от д-р **Даниела Добрева Пастармаджиева** – доцент в ПУ „Паисий Хилендарски“
(н.ст., име, презиме, фамилия – акад. дл. във висшето училище или научна организация)

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор“
по: област на висше образование **3. Социални, стопански и правни науки**
професионално направление **3.3. Политически науки.**
докторска програма **Политически науки**

Автор: *Ваня Петкова Узунова*

Тема: *„Преходът към демокрация 2001 г. - 2009 г.: политическо лидерство, реформи, външна политика“*

Научен ръководител: *проф. д. н. Румен Иванов Кънчев, ПУ „Паисий Хилендарски“*
(акад. дл., н. ст., име, презиме, фамилия – висше училище или научна организация)

1. Общо представяне на процедурата и докторанта

Със заповед № РД-21-1492 от 17.07.2024 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „Преходът към демокрация 2001 г. - 2009 г.: политическо лидерство, реформи, външна политика“ за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.3. Политически науки, докторска програма Политически науки. Автор на дисертационния труд е Ваня Петкова Узунова – докторантка на самостоятелна подготовка към катедра „Политически науки и национална сигурност“ с научен ръководител проф. д.н. Румен Иванов Кънчев от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Ваня Петкова Узунова комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ, включва следните документи:

- молба до Ректора на ПУ за разкриване на процедурата за защита на дисертационен труд;
- автобиография в европейски формат;
- протокол от катедрения съвет, свързан с докладване на готовността за откриване на процедурата и с предварително обсъждане на дисертационния труд;
- дисертационен труд;
- автореферат;
- списък на научните публикации по темата на дисертацията;
- копия на научните публикации;
- декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи;

– справка за спазване на специфичните изисквания на съответния факултет (само за докторантите зачислени до 04.05.2018 г.);

Докторантката е приложила 10 броя научни статии. Те са естествен резултат от задълбочените познания на Ваня Узунова по изследваната проблематика. Нейното образование и последвала професионална дейност демонстрират последователност в изследователския интерес на докторантката по отношение на обществено-политическите процеси. Нейното образование по „Реторика и ораторско майсторство“, „История“ и „Философия“ представляват сериозна теоретична основа за качествено реализиране на научните ѝ изследвания. Академичната кариера на докторант Узунова стартира още през 1898 г. и от тогава до сега тя е с фокус върху обществените науки.

В рамките на докторската програма в катедра „Политически науки и национална сигурност“ Узунова демонстрира дисциплинираност, последователност и прецизност в работата си. Съпричастна е към инициативи на звеното и участва регулярно в научни форуми, както в университета, така и извън него.

2. Актуалност на тематиката

Дисертационното изследване на Ваня Узунова на тема „Преходът към демокрация 2001 г. - 2009 г.: политическо лидерство, реформи, външна политика“ е значимо за оценка от дистанцията на времето на ключов период от българския политически живот в процеса на преход към демокрация. През 2001 г. в политическия процес навлиза нов субект с амбициозни заявки и кадрово обезпечен. Това е вторият момент след началото на прехода, в който у обществото се създават високи очаквания и надежди за интензивно развитие, което би трябвало да повиши жизнения стандарт. Краят на изследвания период (2009) обаче се характеризира с висока степен на разочарование сред гражданите и очаквания за нов политически субект, предлагащ бързи решения. В контекста на продължаващата около 4 години политическа криза в страната изследването на Узунова придобива особена актуалност и нейните изводи имат значим принос към политическата наука в конкретния исторически момент.

Посочената актуалност е предопределена от трите основни направления, в които е проведено изследването на докторантката, а именно – политическото лидерство, реформите в различни сфери на вътрешната политика, както и успехите и проблемите във външната политика. Направените от Ваня Узунова изводи и заключения дават възможност на изследователи и ангажираните с политическа дейност да потърсят решение на настоящите политически предизвикателства, използвайки опита на управлението в периода 2001-2009 г.

3. Познаване на проблема

В дисертационния си труд Ваня Узунова прави обстоен литературен обзор, като се позовава на над 400 източника, включващи както класически научни трудове по концептуалната рамка на дисертацията, така и актуални изследвания, анализи и нормативни

документи. Тя изучава детайлно проблемите на транзитологията, лидерството, държавата и др. както от теоретична гледна точка, но и като ги отнася към конкретните феномени в България в изследвания период.

4. Методика на изследването

Методологията, методиката и методите на изследване са ясно формулирани в отделен параграф (с. 41). Освен най-общия методологически подход, а именно холистичния подход, докторантката прави кабинетно проучване, контент анализ, сравнителен анализ и др. Използваните методи съответстват на формулираната цел, поставените задачи и времевия обхват на изследването. Чрез тях докторантката успява да даде фокус на значителния обем от налична информация по избраната от нея тема.

5. Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

Дисертацията има ясно зададена рамка в увода - изследователски проблем, цел, обект, предмет, задачи, теза и хипотези, както и ограниченията. В хода на работата Узунова успява да се придържа към зададената от нея рамка, което не е никак лесна работа, имайки предвид поставените задачи.

Теоретичните основи на изследването намирам за относими към поставените цел и задачи, а избраните подходи съответстват на предмета и обекта на изследване. Заключениеето правилно систематизира установеното от докторантката, като е представено най-същественото и относимо към поставената цел.

Приемам приносите, формулирани от Ваня Узунова за значимостта по отношение изучаването на аспектите на политическото лидерство, външната и вътрешната политика в периода 2001 г. – 2009 г. В контекста на текущите дебати относно геополитическата ориентация на България считам, че с особено значение е акцентът върху постигането на европейските цивилизационни ценности от България в контекста на членството ѝ в Европейския съюз, наред с необходимостта от съхраняване на българските исторически и национални традиции и разбирането им като важна част от процеса на европейска интеграция на България.

6. Преценка на публикациите и личния принос на докторанта

Ваня Узунова е реализирала десет научни публикации по темата на дисертационното изследване. Посоченото надхвърля многократно минималните национални изисквания. Представените научни публикации са с научно-приложен и приложен характер и кореспондират с темата на дисертацията без да повтарят текстове от нея.

7. Автореферат

Авторефератът съдържа 32 страници и представя основните резултати, получени в дисертационния труд. Той отразява коректно съдържанието на дисертационния труд, основните изводи, приноси и тяхната апробация в научни списания и конференции.

Авторефератът дава добра представа за изследването и получените резултати от него. Той отговаря на формалните изисквания за оформяне на автореферат на дисертационен труд.

8. Препоръки за бъдещо използване на дисертационните приноси и резултати

Считам, че на основа на изведените успешни и неуспешни политики на двете правителства в периода 2001-2009 г., докторант Ваня Узунова може формулира отправни точки, които имат потенциал да бъдат използвани при вземане на политическите решения в актуалната политическа ситуация.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни, научно-приложни и приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговаря на всички изисквания* на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Дисертационният труд показва, че докторантката Ваня Петкова Узунова *притежава* задълбочени теоретични знания и професионални умения в професионално направление „Политически науки“ като *демонстрира* качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради гореизложеното, давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от рецензираните по-горе дисертационен труд, автореферат, постигнати резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор“ на Ваня Петкова Узунова* в област на висше образование „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.3. Политически науки“ докторска програма „Политически науки“.

17.10.2024 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Даниела Пастармаджиева

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)